N^ro 89

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 30 Lipca v. s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 21 lipca.
(*z Gazety le Conservateur Impartial.*)

Przez rozkaz dzienny, wydany w *Carskiém-Siele*, d. 11 lipca, CESARZ JEGOMOŚĆ oświadcza zupełną swą wdzięczność P. Jenerałowi kawaleryi, *Uwarowemu*, dowódcy gwardyy Cesarskich, za dobry porządek, dokładność w obrótach, rozrządzenia i wszystko, cokolwiek J. C. M. dostrzegł w czasie manewrow, wykonywanych przez gwardyą, między *Krasném-Siołem* a *Ropszą*, w dniach 9 i 10 t. m.; P. Jenerałowi adjutantowi, *Depreradowiczowi*, który dowodził temi woyskami; naczelnikóm sztabu głównego, jenerał majorowi *Neihardtowi* 2; jenerał-majorowi artylleryi, *Suchozanezetowi* 1mu; naczelnikóm dywizyynym: jenerał porucznikowi *Paskiewiczowi* 1, jenerał adjutantom: *Czerniszewemu*, *Benkenderfowi* 1, jenerał majorowi *Bystromowi* 1; naczelnikom brygad: JJ. CC. WW. Wielkim Xiążętom. MIKOŁAJOWI i MICHAŁOWI; jenerał majorom: *Bystromowi* 2mu, *Czyczerinowi* 1mu, jenerał adjutantowi *Lewaszowemu* 1, jenerał majorowi *Kabłukowemu* 2, jenerał adjutantowi *Orłowemu* 2, jenerał majorowi baronowi *Fridrichsowi* 1mu, jenerał majorowi *Andrzejewskiemu* 1 dowódcy półku ułanów gwardyi; PP. Półkownikóm i Dowódzcóm półków etc.

J. C. M. oświadcza szczególne swe zadowolenie P. Jenerał majorowi *Szenszynowi* 1, który umiejętnie dowodził oddziałem, wyobrażającym nieprzyjaciela; tudzież PP. Jenerał majorom *Sazonowemu* 2 i *Jefremowemu* 1, tudzież półkownikóm i oficeróm tego oddziału.

Każdy żołnierz otrzymał po dwa ruble, po dwa funty mięsa i dwie porcye wódki.

Xiążę Grzegorz *Wołkoński*, kawaler orderu ś. *Jędrzeja*, ś. *Jerzego* 2giey klassy, etc. etc. dawnieyszy jenerał-gubernator orenburski, i naystarszy z jenerałów woyska rossyyskiego, we czwartek d. 17 t. m., umarł w tuteyszey stolicy, mając wieku lat 82. Pogrzeb jego odprawił się dnia dzisieyszego, w kościele ś. *Alexandra Newskiego*, gdzie zwłoki jego zostały złożone z okazałością i honorami woyskowemi, stopniowi jego właściwemi.

Przez Naywyższy Ukaz do kantoru dworu, dnia 12 lipca, rzeczywisty radca stanu, *Daller*, medyk korpusowy, oddzielnego korpusu osad woyskowych, mianowany leibmedykiem dworu J. C. M.

Prezydent sądu głównego wołyńskiego departamentu czasowego, *Stecki*, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 2giey klassy. (*R. I.*)

Przybyli do *Sankt-Petersburga*, od dnia 16 do 20 lipca: jenerał major, *Truzson* 1, dowódzca tuteyszego okręgu inżenjerów, z *Narwy*; odstawny jenerał major *Andrzejewski*, z *Tweru*; radca tayny, *Bezobrazow*, cywilny gubernator jarosławski; rzeczywisty radca tayny, *Gieżeliński*, sprawujący obowiązki zarządzającego kancellaryą komitetu ministrów, ze wsi *Gruzina*; jenerał major, *Kulniew* ze *Pskowa*; jenerał major, *Knipper* 1, komendant witebski, z tegoż miasta. (*G. P.*)

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 23 lipca.

Postanowienie o odkryciu nanowo pożyczek z Pożyczkowego Banku Państwa. (*Ciąg 8my*).

Etat Pożyczkowego Banku Państwa.

	Liczba osób	Pensya Roczna. Jednemu.	Pensya Roczna. W ogóle.
I) *w Rządzie Banku.*			
Zarządzający	1	6600	6600
Radcóm	2	3500	7000
Rządca kancellaryi	1	3000	3000
Juryskonsult	1	2500	2500
Pismowoditelów	2	1500	3000
Kontroler	1	2500	2500
Pomocnik kontrolera	2	1500	3000
Żurnalista	1	1200	1200
Rejestrator	1	1000	1000
Archiwaryus	1	1000	1000
Architekt starszy	1	2500	2500
Architekt młódszy	1	2000	2000
Pomocnik	1	1000	1000
Doktor	1	1200	1200
Exekutor, razem Ekonom	1	1500	1500
	18	—	39000
II) *w Banku.*			
a) W pierwszym i drugim oddziałach (dla załatwienia interessów o pożyczkach i lokacyach).			
Dyrektorów starszych	2	3000	6000
Dyrektorów młódszych	2	2500	5000
Buchalter główny	1	3000	3000
Buchalterów	2	2000	4000
Pomocników Buchalterskich	8	1500	12000
Pismowoditelów	4	1500	6000
b) W trzecim (Kassyerskim) oddziale.			
Kassyer główny	1	2500	2500
Kassyerów	4	1500	6000
Pomocników kassyerskich	4	1000	4000
Zatem w Banku	28	—	48500
Nadto naznacza się przy Rządzie Banku do osobnych poleceń pewna liczba urzędników, w miarę potrzeby, z pensyą roczną od 800 do 2000 rubli, którzy naznaczają się na przedstawienie Zarządzającego za rezolucyą Ministra skarbu: na pensye dla nich przeznacza się wzorowie	—	—	8000
Na pensye dla służących w Rządzie i Banku	—	—	36500
Na pensye i umundurowanie niższych sług, jakoto: kuryerów, przysiężnych, liczycielów (счетчикъ), stróżów i oddzwiernego	—	—	8000
Na najęcie koni kuryerskich	—	—	8000
Na sporządzenie xiąg buchalterskich i kassowych, i na rozchody kancellaryi	—	—	17000
Na drwa i oświecenie, na utrzymanie, remont domów, i dalsze tym podobne wydatki	—	—	85000
Wszystkiego na pensye i różne rozchody w roku			200000

h) Porządek przeznaczania i uwalniania Urzędników ustanawia się na prawidłach, przyjętych dla Kommissyi umorzenia długow i Banku handlowego.

b) Jurykonsult, przy Rządzie Banku, etatem tym naznaczony, może mieć obowiązki i w innem mieyscu.

c) Architekci i ich pomocnik, etatem tym naznaczeni, mają zostawać i przy projektowanym nowym kantorze assekuracyynym.

d) Do ustanowienia nowego kantoru assekuracyynego, pensya Urzędnikom, teraz przy Expedycyi Bankowey Assekuracyyney znayduącym się, wypłaca się z summy ogólney etatowey Banku.

e) Urzędnicy, wysyłani od Banku, na osnowie § 79, w celu zrobienia inwentacyi na rachunek winnych, pobierają, prócz pieniędzy prohonnych, na utrzymanie się (на подъемъ), pensyą tercyałową nie do policzenia, i nadto w czasie komenderówki wydaje się im podwóyne etatowe wyznaczenie, przez czas od Banku zakreślony.

f) Z summ, podług tego etatu na różne przedmioty położonych, jeżeli w ciągu roku, w którymkolwiek wyznaczone pieniądze na zupełne załatwienie niebędą wystarczały, a z drugich będą zostawały; tedy z tych pozostałości dopełniać ilość niedostającą w innych przedmiotach.

g) Z pozostałości od summy etatem naznaczoney, prócz 35 000 rubli, na utrzymanie domow położonych, jeżeli ta pozostałość do końca roku będzie, dawać odznaczającym się pracowitością urzędnikom i oficyalistom kancellaryyskim nagrody pieniężne, podług uwagi Zarządzającego Bankiem, za potwierdzeniem Ministra Skarbu.

Na autentyku napisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką tak: *Ma bydź podług tego.*

Alexander.

Carskie-Sioło d. 4 czerwca 1824 roku.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

Niemcy.

Od brzegów Menu d. 20 lipca.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Xiążę *Metternich*, którego się d. 18 b. m. spodziewano we *Frankforcie* nad *Menem*, bawi jeszcze w *Johannisbergu*, z przyczyny lekkiey choroby.

Wielki Xiąże Sasko-Weymarski będzie dziś na obiedzie u Xięcia *Metternich* w *Johannisbergu*, który, jak słychać wracając do *Wiednia*, odwiedzi Xiążęcia *Wrede*, feldmarszałka bawarskiego w *Ellingen*.

Królestwo Ichmość Bawarscy z dostoynemi córkami swemi i Xięciem Saskim *Fryderykiem*, przybyli d. 13 b. m. z *Baden* do *Karlsruhe* na obchod urodzin Królowey Bawarskiey.

Dnia 21. Ministrowie hannowerscy wezwani przez sztafety, zjechali się do *Hanoweru* i często się codzień naradzali. Wyprawiono już gońca do *Londynu* z wiadomością o wypadku ich narad. Słychać, iż szło o posłanie woyska do Portugalii.

Wielki Xiąże Sasko-Weymarski przybył d. 20 b. m. do *Frankfortu*, zkąd tegoż samego dnia wyjechał do *Darmstad*.

Baron *Rothschild* we *Frankforcie* nad *Menem*, z powodu ślubu synowicy swoyey, dał 5,000 złotych ryńskich, na wsparcie ubogich chrześcian w tém mieście. Oprócz wiadomego już miliona franków, które nowo-zaślubiona dostała od stryja swego, otrzymała od oyca swego 3 miliony fr. posagu, a ta ogromna summa nie jest zbyteczną, ze względu, iż podług zwyczaju wyznawców wiary moyżeszowey, zamężne córki są wyłączone od wszelkiego dalszego uczestnictwa do pozostałego majątku oycowskiego. Kleynoty ubioru ślubnego szacują 200 000 franków.

Dnia 22. Xiążę *Metternich* zupełnie wyzdrowiawszy z lekkiey choroby, która go przez kilka dni zatrzymała w *Johannisbergu*, wyjechał ztamtąd d. 21 b. m. do *Frankfortu*, gdzie tegoż dnia stanąwszy był na obiedzie u Barona Münch *Bellinghausen*, posła prezydującego na seymie związku niemieckiego, a potém na teatrze.

Pan *Duthil*, minister stanu wielkiego Xięcia Heskiego, i Margrabia *Caraman*, poseł francuzki przy dworze wiedeńskim, pojechali z *Johannisberga* do *Darmstad*.

Od brzegow Menu dnia 21 lipca.
(*z Korrespondenta Warszawskiego*)

Xiąże *Metternich* wyjechał d. 16 z *Johannisberga* do *Frankfortu*.

Donoszą z *Bremy*, iż rząd angielski wydał rozkazy, ażeby okręty miasta *Bremy*, do portow angielskich wpływające i wypływające, co do cła i innych opłat, podług taryfy dla okrętow angielskich przepisaney, uważane były.

Piszą z *Bern*, że te kantony szwaycarskie, co chciały, ażeby względem tych krajow, które utrudniały u siebie handel szwaycarski, użyć prawa odwetu, zebrały się niedawno na obrady w tey rzeczy. Naprzód kantony *Freyburg*, *Soloturn* i *Zug* oświadczyły się przeciw przyjętey zasadzie jako niemogącey się dłużey utrzymywać, a następnie inne kantony poszły za ich przykładem.

Francya.

Paryż, dnia 19 lipca.
(*z Gazety le Conservateur Impartial*).

P. *Dussault*, autor roczników naukowych, umarł w *Paryżu*. Znakomity ten uczony i naystarszy kollaborator gazety *Journal des Debats*, miał wieku lat 55.

P. *Chezy*, członek akademii napisów, mianowany na katedrę języka perskiego, w szkole języków oryentalnych, osieroconą przez śmierć P. *Langles*.

Donoszą w listach z *Londynu*: „Zapewniają, że *Iturbide* nie popłynął prosto do *Mexyku*, lecz do *Nowego Orleanu*, gdzie przedsięwezmie nowy kierunek. Przydają, że osobami, które go do wyjazdu z Anglii skłoniły, byli trzey duchowni z *Mexyku*, z których jeden był biskupem, i że właśnie duchowieństwo naymocniey żąda jego powrotu.

Utworzyło się niedawno w *Givry* (*Saône et Loire*) Bractwo składające się z osób, posiadających sztuki i rzemiosła, pod tytułem *Wniebowstąpienia*, którego jest celem, wspierać wdowy, i uczyć sieroty rzemiosł. Chorzy będą opatrywani przez członków towarzystwa, a koszta choroby i pogrzebu będą łożone przez bractwo.

Paryż dnia 20 lipca.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Kommissya skarbowa, pracująca od ostatniego kwietnia w *Tuluzie*, nad przeglądaniem rachunków woyska naszego w Hiszpanii, wyjechała do *Bajonny*, gdzie d. 1 sierpnia prace swoje rozpocznie.

Dziennik *Biała Chorągiew* pisze: „Słychać, iż Pan *Talaru* ma bydź mianowany ministrem spraw zagranicznyah, a vice-hrabia *Chateaubriand* obeymie ważny urząd poselski.”

Podług jedney z tuteyszych gazet, Hrabia *Guilleminot* ma zlecenie wezwać Portę, aby niezwłócznie woysko tureckie ustąpiło z Xięztw Multan i Wołoszczyzny, co jednak póty nie nastąpi, póki się nie ukończą zwyczaynie długie obrzędy przedstawienia jego.

Hrabia *Lagarde*, par Francyi, przejeżdżał przez *Nancy*, udając się do *Stambułu*.

Jenerał *Barras*, mieszkający od kilku lat w domu wieyskim *Chaillot*, zachorował niebezpiecznie.

Na popisie publicznym uczniów instytutu głucho-niemych, znaydowało się mnóstwo osob wszelkiego stanu. Gazety tuteysze umieściły odpowiedź jednego z tych uczniów, którą napisał na zadane mu pytanie. Zapytany? jaka jest różnica między piękną a przyjemną kobietą, odpowiedział: „Kobieta piękna ma powab silny, który wzbudza w nas uwielbienie; kobieta zaś przyjemna, podoba się nam, zachwyca nas swoją postacią i uymującem postępowaniem; kobieta piękna jest nią w jednem tylko sposobie; kobieta zaś przyjemna okazuje się taką w tysiącznych postaciach.

Jedna z tuteyszych gazet twierdzi, iż ministrowie, dla przywrócenia wpływu swojego w Izbie parów, wyjednają powiększenie liczby jey członków. Inna gazeta odpowiada na to, iż doświadczenie okazało, że środek taki i chybia swego celu, bo ze 36 parów, mianowanych za ministeryum pana *Villele*, połowa oświadczyła się przeciwko odrzuconemu projektowi względem klasztorów zakonnic.

Czytamy w gazetach tuteyszych, iż rząd angielski w Indyach ogłosił d. 1 stycznia r. b. rozkaz, aby żaden woyskowy nie trudnił się interesami handlowemi. Oficer, przekonany o uczęstnictwo do jakieykolwiek spekulacyi handlowey, utraci stopień i służbę, oraz zostanie odesłanym do Europy.

Dnia 21. Wczorayszy *Monitor* tuteyszy umieścił obszerny raport ministra woyny do Króla Jmci, względem znacznych popraw, które wprowadzono w krajowych fabrykach prochu i saletry od dnia 19 listopada 1817 r., kiedy dyrekcyą ich powierzono jeneralnemu inspektorowi artylleryi. Dzisieyszy zaś *Monitor* obeymuje postanowienie królewskie, aby 3 arkady *Palais Royal* i 4 połączone z niemi domy przy ulicy ś. *Honoryusza*, szacowane ogólnie 609,000 fr. dano Xiążęciu *Orleanu* za odstąpione w dniu 24 kwietnia r. z. prawa i akcye kanału *Ourcq* dla miasta *Paryża*.

Dnia 22. Donoszą z *Tuluzy*, iż sąd przysięgłych d. 16 b. m. uznał za niewinnych i uwolnił wszystkich 26 francuzów, których oskarżono o noszenie broni przeciwko oyczyznie, i których sprawa trwała przeszło 3 tygodnie.

Dnia 25. Xiężna *Berry* wyjechała wczora z St. *Cloud* do *Normandyi*, a mianowicie do wód w *Dieppe*. W *Rouen*, gdzie 4 dni chce bawić, uczyniono wielkie przysposobienia na jey przyjęcie.

Jenerał *Ballasteros* przybył z adjutantem swoim do tuteyszey stolicy.

ANGLIA.

Londyn d. 17 lipca.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Odebrane tu listy z *Lisbony* donoszą, iż Królowey Portugalskiey, wyznaczono miasto *Parmę*, na mieszkanie, lecz jeszcze niewyjechała.

Drukuje się tu niedawno znaleziony rękopism *Miltona*.

Wiadomo, iż umowa między Anglią i Ameryką północną, względem wzajemnego prawa przezierania okrętów, trudniących się handlem niewolnikami, doznała wielkiego oporu w senacie w *Washingtonie*, dla czego zatwierdzenie jey było wątpliwem. Prezydent przesłał w tey mierze usilne wezwanie do senatu, w którym oświadczył: „Ważne powody wymagają przyjęcia tey umowy. Rozpoczęliśmy rozmaite inne układy z W. Brytanią, które ścisły mają związek z dobrem, a nawet pokojem naszych prowincyy. Jeden z nich tycze się prawie trzeciey części kraju *Maine*. Drugi ściąga się do żeglugi na rzece ś. *Wawrzyńca*, utrzymania konsulów na wyspach Angielskich zachodnio Indyskich, oraz systematu handlowego między zjednoczonemi stanami i wszystkiemi posiadłościami Angielskiemi. W trzecim idzie o prawa terrytoryalne i inne na brzegu północno zachodnim, o co także rozpoczęły się układy z Rossyą. Przedmiotem czwartego układu są nayważnieysze artykuły kontrowersyyne prawa morskiego w czasie woyny. W piątym, cały systemat interessów południowo amerykańskich, połączony z powszechném uznaniem niepodległości południowo amerykańskiey, może bydź celem działań, obchodzącym oba narody. Odrzucenie więc teraznieyszey umowy miałoby niechybnie nader szkodliwy wpływ na dobre porozumienie między obu rządami we wszykich powyżey przytoczonych układach.

Okręt wschodnio Indyyski *Asia*, który wczora zawinął z *Bengalu*, przywiozł ztamtąd listy d. 16 maja, donoszące, iż Birmanóm nie tylko maja wypowiedziano woynę, lecz nawet kroki nieprzyjacielskie jużsię zaczęły. Birmani mieli odeprzeć niedaleko *Burhampoota* oddział woyska angielskiego, i rząd w Indyach najął kilka okrętów w Madras, dla niezwłócznego przewiezienia posiłków do granicy.

Kutter the Lion, który tu we 41 dniach zawinął z *Vera Cruz*, przywiozł z Mexyku listy pod d. 27 maja. Donoszą, iż tam jeszcze zupełna spokoyność panuje. Zatwierdzenie układu, zawartego z bankierem *Londyńskim Goldsmidt* i wspólnikami względem pożyczki 8 milionów funtów szterlingów, niedoznało trudności ze strony tamecznego rządu. Tenże *Kutter* przywiozł dziennik mexykański *the Sun* pod d. 27 maja. Czytamy w nim, iż władza tameczna wyśledziła tajemne towarzystwo, które się zgromadzało w prywatnym domu, i wszystkie papiery jego zabrała. Między uwięzionymi są: jenerał *Andrade*, hrabia *del Valle* i urzędnik pocztowy *Cisneros*, który ułatwiał korrespondencyą. Celem tego towarzystwa było skłonienie ludu, aby znowu ogłosili *Iturbidego* Cesarzem mexykańskim.

D. 22. D. 19 b. m. jako w rocznicę koronacyi Monarchy naszego, rozlegał się odgłos dzwonów w tuteyszey stolicy i s [illegible] elano z dział w *Tower*, tudzież ze wszystkich okrętów wojennych stojących w Porcie. W *Tower* powiewała chorągiew Królewska.

Gazeta tuteysza *Goniec* utrzymuje, iż woyna, która wybuchnęła w Indyach wschodnich, niedługo potrwa. Co się zaś tycze posłania woyska naszego do Portugalii, twierdzi, iż o tem przynaymniey w obecney chwili nic niesłychać, i rząd nasz postanowił wtenczas dopiero użyć tego środka, kiedyby w Portugalii zaszły wypadki, któreby tego wymagały.

HISZPANIJA.

Madryt dnia 8 lipca.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Odebrane tu listy z *Kadyxu* pod d. 2 b. m. nic nie wspominają o wyprawie, którąby tam lub gdzie indziey przeciw Ameryce południowey uzbrajano.

Donoszą z *Lisbony*, iż Hrabia *Subserra*, minister portugalski, zalecił wszystkim władzom cywilnym krajowym, aby mu bez zwłoki donosili o poruszeniach woyska w swoich obwodach.

Obawiają się, aby urządzenie królewskie, względem konskrypcyi niestało się powodem do jakich zamieszek w Katalonii. Ta prowincya dostawiała na nią kontyngens, do którego brała ludzi przez werbunek.

TURCYA.

Stambuł dnia 4 lipca.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Na wysłuchaniu d. 23 czerwca Reis-Effendi uwiadomił Lorda *Strangford* o sposobie, jakim woysko tureckie ustąpi z Xięztw Multan i Wołoszczyzny. O tych układach (pisze niemiecka *Powszechna Gazeta*) są następujące wiadomości: Lord *Strangford* d. 23 czerwca naradzał się z Reis-Effendim; doniosł o odwołaniu oficerów angielskich z Grecyi; oświadczył, iż gabinet Wielkiey Brytanii nie miał żadnego bezpośredniego uczęstnictwa do sprawy greków, i dał dostateczne objaśnienie o dawnieyszych wypadkach w Itace i t. d., co zdawało się zupełnie zaspokajać ministrów tureckich. Reis-Effendi podał potem urzędowe oświadczenie względem wyyścia woyska tureckiego z Wołoszczyzny, i zapewnił, iż toż woysko wkrótce ustąpi z Multan. W obu Xięztwach ma wszystko powrócić do stanu, w jakim było roku 1821 przed wybuchnieniem powstania. Słychać, iż Lord wyprawił d. 3 b. m. nadzwyczaynego gońca do dworu swego z tą wiadomością.

Od granic tureckich dnia 6 lipca.

Niemiecka *Powszechna Gazeta* donosi, iż kilku greków, którzy z *Odessy* wrócili do *Stambułu*, stali się ofiarą łatwowierności swojey. Zaraz po przybyciu porwano ich w nocy, zaprowadzono do Musara Agi (wielkiego sędziego), wtrącono do więzienia, i tymczasowie skazano na karę pieniężną.

*)(

Woyna z grekami wzięła nowy obrót. Cząstkowe wyprawy dowódców woyska nie miały pomyślnego skutku. Zdaje się, iż kapitan basza chce czekać na niezwłóczne przybycie wyprawy egipskiey. Tymczasem okręty tureckie na wyspie *Tenedos* i przy brzegach popełniają liczne okrucieństwa przeciwko grekom.

Przechod woyska azyatyckiego był powodem wielkich bezprawiow w okolicy *Smyrny*, a nawet samo miasto zatrwożył. W kilku mieyscach zabito greków, poczem konsulowie udali się do baszy, uczynili mu przełożenia i spokoyność powróciła.

Mówią o wydanym rozkazie woysku tureckiemu, aby ustąpiło z Wołoszczyzny. Takiż rozkaz odebrał także basza dowodzący w Multanach, lecz nie chce go wykonać.

Odebrane w *Tryeście* listy z *Missolungi*, pod d. 18 czerwca, potwierdzają wiadomość o porażce 10ciotysiącznego woyska tureckiego, które chciało przeyść *Termopyle*. Kapitan basza oczekuje niedaleko wyspy *Mitylene* na przybycie wyprawy egipskiey, lecz listy z *Alexandryi* pod d. 9 czerwca nic nie wzmiankują o jey wypłynieniu. W końcu kwietnia miało wysieść na wyspie Kandyi 5,000 woyska, które basza Egiptu posłał z Syryi.

Nad wyspą Ipsarą wisi miecz zemsty kapitana baszy; zamysł ten czyni zaszczyt śmiałości jego, a jeśli się uda, pokrzepi odwagę muzułmanów, lecz nieszczęśliwą wyspę zamieni w drugą wyspę *Scio*. Już w *Stambule* głoszą, iż żony i dzieci tamecznych greków mają bydź zaprowadzone w niewolą do Azyi. Wychodząca w Idryi gazeta grecka, *Przyjaciel praw* z d. 21 czerwca, donosi o poddaniu się *Napoli* prezydentowi *Kondu-riottemu* i o badaniu *Kolokotroniego*, za którym się wstawia *Odysseusz*.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Pastor de *Vries* kupił w *Hadze* większą część biblioteki *Meermana*, niektóre bardzo stare xiążki płacił tak drogo, że dał tyle złota, ile xiążka ważyła; gdyż spodziewa się w tych dziełach wynaleść dowody, iż sztukę drukarską wynalazł nie *Gutemberg* lecz *Kastor*.

Dnia 2 lipca na balu w *Arnaroles* (w Anglii) znaydowało się osób 1,100. Xiężna *Arżyl* miała suknią złocistą, Xiężna *Belfort* miała naszyynik brylantowy, wartości 100,000 dukatów. Panna *Hope* tak była od stop do głowy ozdobiona dyamentami, że blask ich wydawał się jak firmament w gwiazdach, wartość ich wynosi 28 milionów zł. pol.

W całem królewstwie szwedzkiem urodziło się 1821 roku 92,072 dzieci a umarło 66,416 ludzi oboiey płci; w 1822 urodziło się 94,309 dzieci, a umarło 59,390 osób.

W xięztwie Nassauskiém pokazało się mnóstwo wsciekłych lisów.

Nie dawno sprzedano w *Londynie* przez publiczną licytacyą zbiór xiążek barona *Sykos*, za 760,000 zł. pol.

Pan *Dubski*, baron z *Wittenau*, otrzymał od N. Króla Jmci Pruskiego medal złoty, za ofiarowane do muzeum berlińskiego rozmaite roboty z wosku.

W r. 1819 znaydowało się w całey Francyi 1721 domow siostr miłosierdzia, które liczyły 11,752 zakonic. Bezpłatnie utrzymywały i wspierały 68,879 chorych, a wychowały 62,612 dzieci ubogich lub opuszczonych.

Brak ciał umarłych i wysoka cena za jaką i to z trudnością anatomicy angielscy nabywać je muszą, skłoniły pana *Brokes*, lekarza londyńskiego, do zawarcia układu względem sprowadzenia trupów z Francyi, na co pierwiey pozwolenie rządu swego i uwolnienie od opłaty cła uzyskał. Że jednak Lord *Liverpool* robił z początku trudności, aby handel ten nieposłużył do sprowadzenia zakazanych towarów, zobowiązał się więc P. *Brokes*, iż każdego trupa na komorze celney otwierać będzie. O dostawę tychże ułożył się z doktorami szpitalów paryzkich, którzy dostarczać mu będą po 5 franków sztukę tyle, ile potrzebować może, on zaś ogłosił w *Londynie*, iż po 2 wincy przedawać będzie.

Na wyspie ś. *Pawła* skalistey i zupełnie nierodzayney, znaleziono w miesiącu maju 22 ludzi w nikczemney budzie umarłych z głodu i zimna. Byli to podróżni i maytkowie z okrętu angielskiego *Jassie*, który d. 22 grudnia r. z. wypłynąwszy z wyspy zwaney Xiążę *Edward*, rozbił się na morzu.

Niedawno wieśniak jeden we Francyi chciał wyczyścić wielką beczkę niegaszonym wapnem i wodą. Nasypawszy do niey wapna i nalawszy wody zatkał jey otwor dobrze i taczał ją mocno po ziemi. Niespodzianie pękła beczka ze strasznym łoskotem, skaleczyła mu twarz, tak, iż w kilka godzin ducha wyzionął. Żona jego, przytomna temu, została także bardzo skaleczona.

Policya paryzka przestrzega ściśle, aby kupcy fałszowanego wina nie przedawali. Niedawno zabrano znowu 34 beczek takiego wina, które publicznie przed domem winiarza na ulicę wylano.

Pewna dziewczyna, służąca w *Belfast*, w Irlandyi, zapisała testamentem 8,000 zł. pol. dla tameczney akademii.

Dnia 20 b. m. umarł w *Warszawie* starozakonny *Izrael Turbinski*, rodem z *Turbina*. Żył lat 92, tyle był znany z miłosiernych uczynków, iż sprawiedliwie należy do rzędu cnotliwych dobroczyńców cierpiącey ludzkości. Dawniey był kusznierzem, porzucił swe rzemiosło i zupełnie poświęcił się wspieraniu nieszczęśliwych. Zebrał on z przedmieścia *Pragi* 200 opuszczonych i bez żadnego sposobu do życia zostających sierot, łożył dla nich wszystko co tylko składało jego majątek, a przytym troskliwie zbierał składki, z których te wszystkie sieroty karmił, odziewał, a gdy doszły lat 13stu, oddawał do rzemiosł. Jeszcze dwu tygodniami przed śmiercią widziano go chodzącego i zbierającego jałmużnę dla sierot. Ile razy uboga kobieta w połogu umarła lub zachorowała, *Turbinski* pozostałe dziecko do mamki oddawał i poźniey wychowywał. Utrzymywał oraz u siebie synagogę i znaczny zbiór ksiąg hebrayskich, w tey to synagodze każdy ubogi podróżujący wyznania *Moyżeszowego* znalazł kilkodniowy przytułek z wyżywieniem, a chcący czytać miał zawsze otwarty wstęp do jego xięgozbioru. Przy pochowaniu zwłók jego na cmętarzu żydowskim znaydowało się kilka tysięcy osób.

Kurs Sankt-Petersburski dnia 18 lipca.

W e x l e.

Na Londyn $9\frac{25}{32}$, $\frac{16}{32}$ pens.
— Amsterdam $9\frac{6}{18}$, $\frac{12}{28}$ sztiw.
— Hamburg $8\frac{11}{16}$, $\frac{21}{32}$ szil. ban.
— 3 Miesiące $8\frac{25}{32}$.
— Paryż $100\frac{1}{4}$ centymow.
— 3 miesiące $100\frac{1}{4}$, cent.

} Bank. Assygn. za rub.

P i e n i ą d z e.

Dukat holenderski nowy 11 r. 80 k., rubel złotem 3 r. 92 k. srebrem 3 r. $73\frac{1}{4}$. k.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6% assygnacyami 113.
6% brzęczącą monetą 107 —
5% takąż $96\frac{3}{4}$. —

} procentow

Kurs wileński na assygnaty od dnia 25 lipca rubel srebny 3 ruble 79 kop. dukat nowy 11 rubli 85 kop. stary 11 rub. 80 kop. imperyał 36 rub. 80 k.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.